

Ben K Bir Süt F

Bir buzağıyı kucağıınıza alıp sevmek kadar güzel bir Őey yoktur. O yumuŐacak tüyleri, sevimli bakıŐları ve oyuncu davranıŐlarıyla kendisini size hemen sevdirebilir. Yanından hiç ayrılmak istemezsiniz. Yavrudur; mini miniciktir. Büyüyünce kocaman bir "sığır" olur. Her biri birer süt fabrikası gibi olan bu hayvanları tanımak ister misiniz?

abrika sıyım!

Dünyamız birbirinden farklı birçok hayvanla dolu. Bu hayvanlardan biri de yemyeşil çayırların sakinleri olan sığırlar. Kocaman bedenleri, renkleri, ilginç desenleri, sevimli kulakları ve başlarının üzerindeki görkemli boynuzları, bu hayvanların ilk bakışta göze çarpan özellikleri.

Sığırlar, günlerinin büyük bir bölümünü otlayarak geçirirler. Kopardıkları otları çok çiğnemededen yutarlar. Midelerine giden bu otlar, sonra ağızlarına geri gelir ve tekrar tekrar çiğnenir. Buna "geviş getirmek" denir. Sığırlar, bir günde yaklaşık 8 saat boyunca geviş getirirler. Bu sırada da yaklaşık 40.000 kez çenelerini açıp kaparlar. Sığırların da bizim gibi 32 diş vardır. Ancak, üst çenelerinin ön kısmında dişleri yoktur. Bu nedenle otları dilleriyle koparırlar. Bu kocaman hayvanların mideleri de çok büyüktür ve

Sığırların koku duyusu çok keskindir. Yaklaşık 10 kilometre uzaktaki kokuları bile alırlar.

İnekler yavrularını sütle besler. Biz de ineklerin sütünden besin olarak yararlanırsınız. Üstelik peynir, yoğurt gibi birçok ürünü de süttan elde ederiz. İnek sütü bol miktarda yararlı besin içerir. İçerdiği protein ve kalsiyum sayesinde kaslarımız ve kemiklerimiz güçlenir.

Bir inek, tüm yaşamı boyunca yaklaşık 300.000 bardak süt üretir.

yaklaşık 150 litre hacmindedir. Midelerinin ilginç bir özelliği de dört bölümden oluşmasıdır. Bu bölümlerin her birinde sindirimle ilgili farklı olaylar gerçekleşir. Ayrıca sığırların midelerinde bulunan bakteriler de, yedikleri otların sindiriminde önemli rol oynarlar.

Sığırlar, otları ısıarak koparmazlar. Dillerini otların çevresine dolar ve öyle koparırlar.

Hımmm...
Komşu köydeki mis gibi otların kokusunu alıyorum.

Bu gösterişli hayvanlar, ortalama 500 kilogram. Üstelik 1 yılda yaklaşık 6 ton dışkı üretiyorlar. Sığırların dışkısında toprağı zenginleştiren pek çok besin maddesi bulunur. Bu nedenle sığırların dışkısından gübre olarak yararlanılır.

Bir sığır, bir insandan 7 – 8 kat daha ağırdır.

Sığırları biraz daha yakından tanımak için anne, baba, yavru gibi aile bireylerinin adlarını öğrenmeye ne dersiniz? Bir sığır ailesinin yeni doğmuş en sevimli bireyine, 6 aylık olana kadar “buzağı” denir. Yavru, 6 ayını tamamladıktan sonra 12 aylık olana kadar “dana” olarak adlandırılır. Yavrulamamış bir dişiye, 1 - 2,5 yaşındayken “düve” denmeye başlanır. Genellikle 2,5 yaş ve üzerindeyken yavrularlar. Yavruladıktan sonra artık “inek” adını alırlar. İşte sütü de ineklerden elde ederiz. Gelelim ailenin erkek bireylerine... Erkek bireylerin bazıları kısırlaştırılır. Bunun sonucunda üreme özelliklerini kaybederler. Bir yaşın üzerindeki kısırlaştırılmış erkek, “öküz” olarak adlandırılır. Öküzler çok güçlüdür. Yaşı 1’le 2,5 arasındaki kısırlaştırılmamış

erkeğe de “tosun” denir. Tosun, büyüüp 2,5 yaşını geçtiğinde artık bir “boğa”dır. Ne kalabalık bir aile, değil mi? Gerçekten de sığırlar sürü halinde yaşarlar. Bir sürüde bir ya da birden çok sığır ailesi bulunabilir. Sürüde sözü geçen sığır (ki, bu çoğu zaman bir boğadır), tüm yavruları tehlikelere karşı korur. Elbette bunu boynuzlarıyla yapar!..

Sığırların görüş alanı çok geniştir.

Bir sığır, bir günde yaklaşık 130 litre su tüketir. Bu, yaklaşık bir küvet dolusu su eder.

Sığırlar, dilleriyle burunlarını temizlerler. Bu sırada burunlarının içindeki sıvıyı da yutarlar. Böylece bu sıvının içindeki tuzu da geri alırlar.

Sığırların ter bezlerinin yaklaşık yarısı burunlarında bulunur. Ancak, terleyen yalnızca burunları değildir; derileri de terler.

Bir sığırın bir şeyden korkup korkmadığını anlamak için gözlerine bakmanız yeterli! ABD’de yapılan bir araştırmada, sığırların korktuklarında gözlerini daha çok açtıkları belirlenmiş. Araştırmacılar, yaptıkları bir çalışma sırasında sığırların her birinin gözü önünde

aniden bir şemsiye açmışlar. Bu beklenmedik durum karşısında sığırlar gözlerini iyice açmışlar. Araştırmacılar, bu bulguya dayanarak bu hayvanların korktukları zaman gözlerini daha çok açtıkları sonucuna varmışlar.

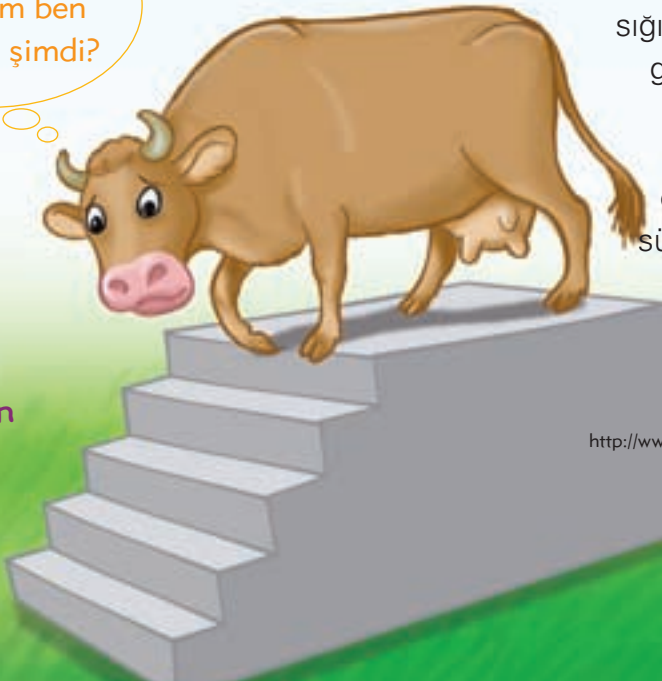
Sığırlar, çağlardan beri doğanın ve insanların gereksinimlerini karşılıyorlar! Eski dönemlerde tarım alanlarında güçlerinden de yararlanan

sığırların bu işlevlerini günümüzde daha çok makineler yürütüyor.

Ancak hâlâ bu hayvanların etlerinden derilerinden ve sütlerinden yararlanıyoruz.

Çıktım ama nasıl ineceğim ben buradan şimdi?

Sığırlar, merdivenden yukarı çıkabilir, ama dizlerini uygun şekilde kıramadıkları için inerken çok zorlanırlar.

Hande Kaynak
Çizimler: Necdet Yılmaz

Kaynaklar:

<http://linkinghub.elsevier.com/retrieve/pii/S0168159104001546>

<http://www.liveexport-indefensible.com/facts/cattle.php>

<http://www.bluemoo.net/45cowfacts.html>